

Michał Kulczycki

Fundusz zasiłków N.R.A.

Palestra nr 1, 24-28

1956

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MICHAŁ KULCZYCKI

adwokat

Fundusz zasiłków N.R.A.

Adwokaci dotychczas nie korzystają z ubezpieczeń społecznych — chyba, że zajmują stanowiska radców prawnych na podstawie umowy o pracę. Rzadko też posiadają emeryturę lub rentę — z reguły bardzo skromną — z tytułu uprzedniej swej pracy w sądownictwie lub prokuraturze. W związku z tym, gdy adwokat z powodu choroby lub starości staje się niezdolnym do pracy i nie posiada dostatecznych środków utrzymania, a na pomoc rodziny również liczyć nie może — grozi mu wprost nędza. To samo można powiedzieć o wdowach po adwokatach, częstokroć obarczonych nieletnimi dziećmi.

Wszystko to oraz stale pogarszająca się sytuacja materialna adwokatów skłoniły Naczelną Radę Adwokacką do powzięcia decyzji o utworzeniu specjalnego funduszu z dobrowolnych składek adwokatów w celu udzielania pomocy potrzebującym. Fundusz taki powstał z dniem 1 maja 1954 r. na podstawie regulaminu uchwalonego przez plenarne posiedzenie Naczelnej Rady Adwokackiej w dniu 2 kwietnia tegoż roku. W myśl tego regulaminu środki pieniężne (około 220.000 zł) w/w fundusz uzyskał od razu, a to przez połączenie się z egzystującym od 29 sierpnia 1952 r. przy Naczelnej Radzie Adwokackiej „Stypendialnym Funduszem Aplikantów Adwokackich“, którego zadaniem było udzielanie w razie potrzeby pomocy finansowej świeżo utworzonym zespołom adwokackim przez wypłacanie wynagrodzenia miesięcznego aplikantom w formie stypendium.

Po powyższym połączeniu zaczął działać wspólny fundusz pod właściwą nazwą „Fundusz Stypendiów i Zasiłków Naczelnej Rady Adwokackiej“. Posiadając środki pieniężne tak w wyniku wspomnianego wyżej połączenia, jak i wpływające od dnia 1 maja 1954 r. ze składek miesięcznych pobieranych od adwokatów wszystkich izb w wysokości po zł 10 oraz z dotacji wojewódzkich rad adwokackich — „Fundusz Stypendiów i Zasiłków“ mógł przystąpić do udzielania, poza stypendiami dla aplikantów, zapomóg adwokatom, niezdolnym do pracy i nie mającym dostatecznych środków utrzymania, a także wdowom po adwokatach, które znalazły się w podobnych warunkach po śmierci utrzymujących je mężów.

W myśl regulaminu z dnia 2 kwietnia 1954 r. zasiłki przyznaje Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej na wniosek zainteresowanej rady adwokackiej lub z własnej inicjatywy. Składając wniosek rada adwokacka obowiązana jest ustalić stan majątkowy i możliwości zarobkowe proszącego o zasiłek adwokata czy też wdowy po adwokacie i dołączyć

akta osobowe adwokata. Jak z powyższego wynika, podania o zasiłki z reguły powinny być kierowane do Naczelnej Rady Adwokackiej za pośrednictwem rady wojewódzkiej. Z własnej inicjatywy, lub z pominięciem właściwej rady wojewódzkiej, Naczelna Rada Adwokacka przyznaje zasiłki tylko w wyjątkowych wypadkach, mianowicie, gdy znana jej jest dokładnie ciężka sytuacja bytowa adwokata albo wdowy po adwokacie.

Zasiłki są bezzwrotne i dzielą się na jednorazowe lub przyznawane na czas określony — z reguły na sześć miesięcy, po upływie których są w razie potrzeby przedłużane na dalszy 6-cio miesięczny okres itd. Wysokość wypłacanych zasiłków oczywiście nie jest jednakowa i waha się w zależności od warunków danego przypadku. Zasiłki jednorazowe — udzielane stosunkowo rzadko, gdy konieczna jest pomoc niezwłoczna i w większym nieco rozmiarze — wynosiły od 1.000 do 3.000 zł. Zasiłki na czas określony wynosiły: udzielane adwokatom — od 500 do 1.000 zł miesięcznie, a wdowom po adwokatach — zasadniczo od 300 do 500 zł. Tylko w kilku wypadkach przekroczyły one tę sumę wobec większej ilości pozostałych po zmarłym adwokacie nieletnich dzieci lub wyjątkowych zasług zmarłego adwokata. Należy zaznaczyć, że przyznanie adwokatowi zasiłku w sumie od 500 do 600 zł ma miejsce wtedy, gdy zarabia on coś niecoś w zespole i otrzymuje rentę lub pewną pomoc od rodziny. Idzie o to, aby taki adwokat razem uzyskał miesięcznie jako minimum egzystencji około 1.000 zł. W związku z powyższym Naczelna Rada Adwokacka zaleciła radom wojewódzkim, aby nie usuwały z zespołów adwokatów pobierających zasiłki, gdyż nawet niewielki zarobek uzyskany w zespole ułatwia Naczelnej Radzie przyznanie zasiłku, a co ważniejsze — daje tym adwokatom lepsze samopoczucie, przeciwdziałając mniemaniu, że już są zbędni w życiu. Zasiłki wolne są od podatku od nabycia praw majątkowych, a koszt ich przesyłki przez pocztę ponosi „Fundusz“, czyli że zainteresowany otrzymuje przyznaną sumę bez żadnych potrąceń.

Co się tyczy stypendiów dla aplikantów adwokackich, to stawały się one coraz mniej potrzebne, w miarę jak krzepły zespoły, zmniejszała się ilość aplikantów i jak rady wojewódzkie przejmowały aplikantów na swój etat. Okazało się też w drugiej połowie 1955 roku, że sprawa stypendiów straciła całkowicie na swej aktualności i że dalsze udzielanie stypendiów aplikantom zatrudnionym w zespołach adwokackich jest zbędne. Wobec tego Naczelna Rada Adwokacka na posiedzeniu plenarnym w dniu 22 października 1955 r. uchwaliła zlikwidować z dniem 1 listopada 1955 r. „Fundusz Stypendiów“. Równocześnie wobec wzrastającej ilości zasługujących na uwzględnienie wniosków o zasiłki dla adwokatów i wdów po adwokatach Naczelna Rada Adwokacka na tymże posiedzeniu uchwaliła jednomyślnie ustalić od dnia 1 stycznia 1956 r. wysokość składki na „Fundusz Zasiłków“ na 20 zł miesięcznie od adwokata oraz zobowiązać rady adwokackie do udzielania w miarę potrzeby dotacji na rzecz „Funduszu“. Uchwalono też niektóre poprawki natury formalnej do regulaminu i upoważniono Wydział Wykonawczy N. R. A. do poczynienia, stosownie do powyższych uchwał, odpowiednich zmian redakcyjnych w „Regulaminie Funduszu Stypendiów i Zasiłków“ z dnia 2 kwietnia 1954 r. W związku z tym „Regulamin“ posiada obecnie brzmienie następujące:

**REGULAMIN
FUNDUSZU ZASIŁKÓW NACZELNEJ RADY ADWOKACKIEJ**

z dnia 2 kwietnia 1954 r.

(w brzmieniu ustalonym uchwałą Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 22 października 1955 r.)

I. Przepisy ogólne.

§ 1.

Tworzy się Fundusz Zasiłków przeznaczony na udzielanie przez Naczelną Radę Adwokacką w uzasadnionych przypadkach świadczeń pieniężnych na zasadach wskazanych w niniejszym regulaminie.

§ 2.

1. Środki Funduszu Zasiłków nie mogą być użyte na inne cele niż przewidziane w niniejszym regulaminie.

2. Środki Funduszu są wyodrębnione od innych środków Naczelnej Rady Adwokackiej i powinny być w jej księgowości na odrębnym rachunku.

§ 3.

1. Fundusz Zasiłków administrowany jest przez Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej.

2. Koszty administrowania Funduszem pokrywane są z budżetu Naczelnej Rady Adwokackiej.

§ 4.

1. Na Fundusz Zasiłków składają się:

I. Wpłaty wojewódzkich rad adwokackich z tytułu składek miesięcznych, pobieranych na ten cel od adwokatów członków izb w wysokości ustalonej przez Naczelną Radę Adwokacką na posiedzeniu plenarnym.

II. dotacje wojewódzkich rad adwokackich,

III. inne wpływy.

2. Wpływy przewidziane w punkcie I ustępu poprzedzającego powinny być dokonywane przez wojewódzkie rady adwokackie w terminie do 20 każdego miesiąca za miesiąc ubiegły.

§ 5.

Zasiłki przyznaje Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej na wniosek rady adwokackiej oraz z własnej inicjatywy.

II. Zasiłki dla niezdolnych do pracy.

§ 6.

Adwokatом wpisany m na listę co najmniej od lat pięciu, niezdolnym do pracy i nie posiadającym dostatecznych środków utrzymania — mogą być w uzasadnionych przypadkach przyznawane zasiłki jednorazowe lub na czas określony w wysokości ustalonej w każdym przypadku przez Wydział Wykonawczy.

§ 7.

Zasiłki mogą być również przyznawane osobom najbliższym, które w chwili śmierci adwokata, wpisanego na listę co najmniej od lat pięciu, pozostawały na jego utrzymaniu, oraz w wyjątkowych przypadkach, byłym adwokatом na zasadach § 6 niniejszego regulaminu.

§ 8.

Przyznany zasiłek może być w uzasadnionych przypadkach zmniejszony lub cofnięty.

III. Przepisy końcowe.

§ 9.

Przyznanie zasiłku dla niezdolnych do pracy nie stoi na przeszkodzie przyznaniu zapomóg na podstawie obowiązujących w wojewódzkich izbach adwokackich szczególnych przepisów o funduszach wzajemnej pomocy.

§ 10.

Znajdujące się w dyspozycji Naczelnej Rady Adwokackiej środki pieniężne Funduszu Stypendiów i Zasiłków stają się środkami utworzonego na podstawie niniejszego regulaminu Funduszu Zasiłków Naczelnej Rady Adwokackiej.

A teraz — krótkie sprawozdanie z działalności „Funduszu Stypendiów i Zasiłków N.R.A.“ oraz obecnego „Funduszu Zasiłków N.R.A.“. Łączne to sprawozdanie obejmuje okres 22 miesięcy, mianowicie od 1 maja 1954 r. do 1 marca 1956 r.

W P Ł Y W Y:

przejęte saldo „Stypendialnego Funduszu Aplikantów Adwokackich“	—	zł	220.049.—
dotacje wojewódzkich rad adwokackich	—	zł	220.530.—
miesięczne składki od adwokatów	—	zł	976.793.—
Razem wpływy:			zł 1.417.372.—

W Y D A T K I:

wypłacono zasiłków jednorazowych:			
40 adwokatom na sumę	zł	90.320.—	
18 wdowom na sumę	zł	36.700.—	
(w drodze wyjątku)			
4 aplikantom na sumę	zł	9.500.—	136.520.—
wypłacono zasiłków miesięcznych:			
122 adwokatom na sumę	zł	862.081.—	
73 wdowom na sumę	zł	278.000.—	1.140.081.—
wypłacono od dnia 1.V.1954 r. do dnia 1.XI.1955 r. —			
stypendiów aplikantom adwokackim na sumę			— 72.936.—
koszt opłat przekazów pocztowych za okres sprawa- wzdawczy			— 12.538.—
			Razem wydatki zł 1.362.075.—

Saldo dodatnie na dzień 1 marca 1956 r. wynosi 55.297.— zł.

W rzeczywistości saldo na dzień 1 marca br. jest znacznie większe, jeśli dodać nie przekazane częściowo do powyższej daty przez rady adwokackie składki od adwokatów za miesiąc luty br. w sumie około 90.000 zł oraz za miesiąc styczeń br. w sumie około 16.000 zł.

Obecnie przy podwyższonej składce (20 zł), wpływ z tego źródła powinien dać miesięcznie około 95.000 zł, wydatki zaś na zasiłki dla adwokatów i wdów po adwokatach wynoszą miesięcznie około 90.000 zł.

W tych warunkach, aby „Fundusz“ posiadał zawsze odpowiednią rezerwę, niezbędne są dotacje od rad adwokackich, które są do tego zobowiązane wspomnianą wyżej uchwałą posiedzenia plenarnego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 22.X.1955 r. Dotacje takie zaczęły już wpływać w wysokości, zależnej od możliwości finansowych poszczególnych rad adwokackich. Należy mieć nadzieję, że rady powyższy swój obowiązek spełnią lojalnie, mając na uwadze zasady koleżeństwa i wspólne dobro adwokatury, jakim jest „Fundusz Zasiłków Naczelnej Rady Adwokackiej“.